

1. මූල්‍ය ප්‍රකාශන

1.1 තත්ත්වගණනය කළ මතය

බෙලිඅත්ත ප්‍රාදේශීය සභාවේ 2024 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනය, එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය මෙහෙයුම් ප්‍රකාශනය, ශුද්ධ වත්කම් වෙනස්වීමේ ප්‍රකාශනය, මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය සහ ප්‍රමාණාත්මක ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති වලට අදාළ තොරතුරුද ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අදාළ සටහන් වලින් සමන්විත 2024 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන 1987 අංක 15 දරන ප්‍රාදේශීය සභා පනතේ 172(1) උපවගන්තිය සහ 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 10(1) උපවගන්තිය සමඟ සංයෝජිතව කියවිය යුතු ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154(1) ව්‍යවස්ථාවේ ඇතුළත් විධිවිධාන ප්‍රකාර මාගේ විධානය යටතේ විගණනය කරන ලදී. පාර්ලිමේන්තුව වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතු යැයි මා අදහස් කරන මාගේ අදහස් දැක්වීම් හා නිරීක්ෂණයන් මෙම වාර්තාවේ දැක්වේ.

මෙම වාර්තාවේ 1.6 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණුවලින් වන බලපෑම් හැර, මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලින් 2024 දෙසැම්බර් 31 දිනට බෙලිඅත්ත ප්‍රාදේශීය සභාවේ මූල්‍ය තත්ත්වය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා එහි මූල්‍ය ක්‍රියාකාරිත්වය හා මුදල් ප්‍රවාහ පොදුවේ පිළිගත් ගිණුම්කරණ පරිච්ඡේදයට අනුකූලව සත්‍ය හා සාධාරණ තත්ත්වයක් පිළිබිඹු කරන බව මා දරන්නා වූ මතය වේ.

1.2 තත්ත්වගණනය කළ මතය සඳහා පදනම

මෙම වාර්තාවේ 1.6 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණු මත පදනම්ව මා මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් තත්ත්වගණනය කළ මතයක් පළ කරනු ලැබේ.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිතීන්ට (ශ්‍රී.ලං.වි.ප්‍ර.) අනුකූලව මා විසින් විගණනය සිදු කරන ලදී. මෙම විගණන ප්‍රමිති යටතේ වූ මාගේ වගකීම, මෙම වාර්තාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම යන කොටසේ තව දුරටත් විස්තර කර ඇත. මාගේ තත්ත්වගණනය කළ මතය සඳහා පදනමක් සැපයීම උදෙසා මා විසින් ලබාගෙන ඇති විගණන සාක්ෂි ප්‍රමාණවත් සහ උචිත බව මාගේ විශ්වාසයයි.

1.3 මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් කළමනාකරණයේ සහ ඊට සම්බන්ධ පාලනය කරන පාර්ශවයන්ගේ වගකීම්

මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පොදුවේ පිළිගත් ගිණුම්කරණ පරිච්ඡේදයට අනුකූලව පිළියෙල කිරීම හා සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීම සහ වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් ඇති විය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ජර්කාශනයන්ගෙන් තොර වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකි වනු පිණිස අවශ්‍යවන අභ්‍යන්තර පාලනය තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීම වේ.

ප්‍රාදේශීය සභාවේ මූල්‍ය වාර්ථාකරණ ක්‍රියාවලිය සම්බන්ධ වගකීම, පාලනය කරන පාර්ශවයන් විසින් දරනු ලබයි.

2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 16(1) උප වගන්තිය ප්‍රකාරව ප්‍රාදේශීය සභාවේ වාර්ෂික හා කාලීන මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවන පරිදි ස්වකීය ආදායම්, වියදම්, වත්කම් හා බැරකම් පිළිබඳ නිසි පරිදි පොත්පත් හා වාර්තා පවත්වාගෙන යා යුතුය.

1.4 විගණන විෂය පථය (මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම)

සමස්තයක් ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශන, වංචා සහ වැරදි නිසා ඇතිවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොර බවට සාධාරණ තහවුරුවක් ලබාදීම සහ මාගේ මතය ඇතුළත් විගණන වාර්තාව නිකුත් කිරීම මාගේ අරමුණ වේ. සාධාරණ සහතිකවීම උසස් මට්ටමේ සහතිකවීමක් වන නමුත්, ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනය සිදු කිරීමේදී එය සැමවිටම ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් අනාවරණය කරගන්නා බවට වන තහවුරු කිරීමක් නොවනු ඇත. වංචා සහ වැරදි තනි හෝ සාමූහික ලෙස බලපෑම නිසා ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවිය හැකි අතර, එහි ප්‍රමාණාත්මක භාවය මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පදනම් කරගනිමින් පරිශීලකයන් විසින් ගනු ලබන ආර්ථික තීරණ කෙරෙහි වන බලපෑම මත රඳා පවතී.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනයේ කොටසක් ලෙස මා විසින් විගණනයේදී වෘත්තීය විනිශ්චය සහ වෘත්තීය සැකමුසුබවින් යුතුව ක්‍රියා කරන ලදී. මා විසින් තවදුරටත්,

- ප්‍රකාශ කරන ලද විගණන මතයට පදනමක් සපයා ගැනීමේදී වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇති විය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවීමේ අවදානම් හඳුනාගැනීම හා තක්සේරු කිරීම සඳහා අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කර ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. වරදවා දැක්වීම හේතුවෙන් සිදුවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් සිදුවන බලපෑමට වඩා වංචාවකින් සිදු වන්නා වූ බලපෑම ප්‍රබල වන්නේ ඒවා දුස්සන්ධානයෙන්, ව්‍යාජ ලේඛන සැකසීමෙන්, චේතනාන්විත මගහැරීමෙන්, වරදවා දැක්වීමෙන් හෝ අභ්‍යන්තර පාලනයන් මගහැරීමෙන් වැනි හේතු නිසා වන බැවිනි.
- අභ්‍යන්තර පාලනයේ සඵලදායීත්වය පිළිබඳව මතයක් ප්‍රකාශ කිරීමේ අදහසින් නොවූවද අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කිරීම පිණිස අභ්‍යන්තර පාලනය පිළිබඳව අවබෝධයක් ලබා ගන්නා ලදී.
- භාවිතා කරන ලද ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවල උචිතභාවය, ගිණුම්කරණ ඇස්තමේන්තුවල සාධාරණත්වය සහ කළමනාකරණය විසින් කරන ලද සම්බන්ධිත හෙළිදරව් කිරීම් අගයන ලදී.
- මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ව්‍යුහය හා අන්තර්ගතය සඳහා පාදක වූ ගනුදෙනු හා සිද්ධීන් උචිත හා සාධාරණව ඇතුළත් වී ඇති බව සහ හෙළිදරව් කිරීම් ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සමස්ථ ඉදිරිපත් කිරීම අගයන ලදී.

හැකිතාක් දුරට හා අවශ්‍ය ඕනෑම විටෙක පහත සඳහන් දෑ පරීක්ෂා කිරීම සඳහා විගණන විෂය පථයද පුළුල් කර ඇත.

- තොරතුරු ඉදිරිපත් කිරීම සම්බන්ධයෙන් බලන කළ ප්‍රාදේශීය සභාවේ කාර්යයන් අඛණ්ඩව ඇගයීමට හැකිවන පරිදි එහි සංවිධානය, පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි විධිමත්ව හා ප්‍රමාණාත්මකව සැලසුම් කර තිබේද යන බව සහ එකී පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි ඵලදායී ලෙස පවත්වාගෙන යනු ලැබේ ද යන බව,
- අදාළ ලිඛිත නීතියකට හෝ ප්‍රාදේශීය සභාව විසින් නිකුත් කරන ලද වෙනත් පොදු හෝ විශේෂ විධානයකට අනුකූලව, ප්‍රාදේශීය සභාව ක්‍රියා කර ඇති බව,
- සිය බලතල, කර්තව්‍ය සහ කාර්යයන්ට අනුකූලව කටයුතු කර ඇති බව,
- සම්පත් සකසුරුවම් ලෙස, කාර්යක්ෂම ලෙස සහ ඵලදායී ලෙස කාලසීමාවන් තුළ සහ අදාළ නීතිරීතිවලට අනුකූලව ප්‍රසම්පාදනය කර භාවිතා කර ඇති බව

1.5 වෙනත් නෛතික අවශ්‍යතා පිළිබඳ වාර්තාව

2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ පහත සඳහන් අවශ්‍යතාවයන් සම්බන්ධයෙන් විශේෂ ප්‍රතිපාදන ඇතුළත් වේ.

(අ) 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 6 (1) (ඇ) (iii) වගන්තියේ සඳහන් අවශ්‍යතාවය අනුව ප්‍රාදේශීය සභාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන ඉකුත් වර්ෂය සමඟ අනුරූප වේ.

(ආ) 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 6 (1) (ඇ) (iv) වගන්තියේ සඳහන් අවශ්‍යතාවය අනුව, ඉකුත් වර්ෂයේදී මා විසින් සිදුකරන ලද නිර්දේශයන් ඉදිරිපත් කරන ලද මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇතුළත්ව ඇත.

1.6 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීම සම්බන්ධයෙන් වූ විගණන නිරීක්ෂණ

1.6.1 ගිණුම්කරණ අඩුපාඩු

විගණන නිරීක්ෂණ	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) සමාලෝචිත වර්ෂයේ ඉදිකර තිබූ ගොඩනැගිලි, මිලදීගෙන තිබූ ලී බඩු හා සවිකිරීම් හා යන්ත්‍ර සහ යන්ත්‍රෝපකරණ, එකතු වටිනාකම රු.මිලියන 1.64 ක් ස්ථාවර වත්කම් යටතේ ගිණුම්ගත කර නොතිබුණි.	2025 වර්ෂයේ දී නිවැරදි කිරීමට කටයුතු කරන බව.	ඉදිකර තිබූ ගොඩනැගිලි හා මිලදීගෙන තිබූ ලී බඩු, සවි කිරීම් හා යන්ත්‍ර 2025 වර්ෂයේ දී ස්ථාවර වත්කම් යටතේ ගිණුම්ගත කළ යුතුය.
(ආ) කැමරා පද්ධතිය සවි කිරීම, විදුලි හා දුරකථන පහසුකම් ලබා ගැනීම වෙනුවෙන් දරන ලද රු.මිලියන 1.8 ක් ඉඩම් ගොඩනැගිලි ශේෂය තුළ දක්වා තිබුණි.	2025 වර්ෂයේ දී නිවැරදි කිරීමට කටයුතු කරන බව.	ඉඩම් ගොඩනැගිලි ලෙස දක්වා ඇති වත්කම් නිවැරදි වත්කම් කාණ්ඩය යටතේ ගිණුම්ගත කළ යුතුය.
(ඇ) ලැබිය යුතු රු.මිලියන 4.5 ක් වූ එක්වත් මුදල් ගිණුම්ගත කර නොතිබුණි.	2025 වර්ෂයේ දී නිවැරදි කිරීමට කටයුතු කරන බව.	2025 වර්ෂයේ ගිණුම්වල ලැබිය යුතු එක්වත් මුදල් රු.මිලියන 4.5 ක් ගිණුම්ගත කළ යුතුය.
(ඈ) පුස්තකාල පරිග්‍රහණ ලේඛනය අනුව පුස්තකාල පොත් පිරිවැය රු.5,171,120 ක් වුවද මූල්‍ය ප්‍රකාශන වල රු.5,081,998 ක් ලෙස දැක්වීම නිසා ජංගම නොවන වත්කම් රු.89,122 කින් අඩුවෙන් දක්වා තිබුණි.	2025 වර්ෂයේ දී නිවැරදි කිරීමට කටයුතු කරන බව.	මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල දක්වන ලද පිරිවැය හා පරිග්‍රහණ ලේඛනය අනුව පිරිවැය වෙනස හඳුනාගෙන ගිණුම් තුළ නිවැරදි කළ යුතුය.
(ඉ) වැඩියෙන් ප්‍රතිපූර්ණය වූ රු.92,272 ක සේවක වැටුප් වියදම්, ගෙවිය යුතු ශේෂයක් ලෙස ගිණුම්ගත කර නොතිබුණි.	2025 වර්ෂයේ දී නිවැරදි කිරීමට කටයුතු කරන බව.	වගකීම් අඩුවෙන් දැක්වීම 2025 වර්ෂයේ දී නිවැරදි කළ යුතුය.

- (ඊ) සමාලෝචිත වර්ෂය සඳහා අදාළ එකතු වටිනාකම රු.93,798 ක් වූ වියදම්, උපචිත වියදම් ලෙස ගිණුම්ගත කර නොතිබුණි. 2025 වර්ෂයේ දී නිවැරදි කිරීමට උපචිත වියදම් නිවැරදිව හඳුනාගෙන ගිණුම්ගත කළ යුතුය.
- (උ) බිල්කළ යුතු හා බිල්කළ මුද්දර ගාස්තු ආදායම පිළිවෙලින් රු.මිලියන 32.92 ක් හා රු.මිලියන 35 ක් වූයෙන් වර්ෂයේ ආදායම හා ජංගම වත්කම් රු.මිලියන 2.08 ක් වැඩියෙන් දක්වා තිබුණි. ඇස්තමේන්තුගත ආදායම ගිණුම්ගතකර තිබීම නිසා වෙනස්වීම් ඇති වූ බව. වැඩියෙන් දක්වන ලද මුද්දර ගාස්තු ආදායම නිවැරදිව ගිණුම්ගත කළ යුතුය.
- (ඌ) බිල්කළ යුතු හා බිල්කළ උසාවි දඩ ආදායම පිළිවෙලින් රු.3,222,381 ක් හා රු.3,023,972 ක් වූයෙන් වර්ෂයේ ආදායම හා ජංගම වත්කම් රු. 198,409 ක් අඩුවෙන් ගිණුම්ගත කර තිබුණි. වර්ෂයේ දී ලැබී ඇති උපලේඛන පමණක් සැලකිල්ලට ගෙන ගිණුම්ගත කර ඇති බව. අඩුවෙන් දක්වන ලද උසාවි දඩ ආදායම නිවැරදිව ගිණුම්ගත කළ යුතුය.
- (එ) එකතු වටිනාකම රු.මිලියන 5.34 ක් වූ යන්ත්‍ර හා යන්ත්‍රෝපකරණ සහ අනෙකුත් ඉදිකිරීම් ලී බඩු හා සවිකිරීම් යටතේ ගිණුම්ගත කර තිබුණි. 2025 වර්ෂයේදී නිවැරදි කිරීමට කටයුතු කරන බව. ලී බඩු හා සවිකිරීම්වල දක්වා ඇති යන්ත්‍ර හා යන්ත්‍රෝපකරණ නිවැරදිව වර්ගීකරණය කරමින් ගිණුම්ගත කළ යුතුය.

1.6.3 විගණනය සඳහා ලිඛිත සාක්ෂි නොවීම

විගණන නිරීක්ෂණ

සභාවේ අදහස් දැක්වීම

නිර්දේශය

එකතු වටිනාකම රු.13,397,535 ක් වූ ගිණුම් විෂයයන් 03 ක් සම්බන්ධයෙන් විස්තරාත්මක උපලේඛන හා ශේෂ සනාතන ඉදිරිපත් නොකිරීම හේතුවෙන් සතුටුදායක පරිදි පරීක්ෂා කිරීමට නොහැකි විය.

2025 වර්ෂයේ දී මූල්‍ය ප්‍රකාශන මගින් නිවැරදි කිරීමට කටයුතු කරන බව.

මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල දැක්වෙන ගිණුම් ශේෂ තහවුරු කරන විස්තරාත්මක උපලේඛන, ශේෂ සනාථන ලිපි යනාදී සාක්ෂි ඉදිරිපත් කළ යුතුය.

1.7 නීති, රීති, රෙගුලාසි හා කළමනාකරණ තීරණවලට අනුකූල නොවීම

නීති, රීති, රෙගුලාසි ආදියට යොමුව	අනුකූල නොවීම	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) 1987 අංක 15 දරන ප්‍රාදේශීය සභා පනතේ 134 (1) වගන්තිය	සභා බල ප්‍රදේශයේ දියුණු කළ ප්‍රදේශ කාලීනව හඳුනාගෙන වරිපනම් සංශෝධනය කරගත හැකි වුවත්, එසේ කටයුතු කිරීමෙන් තොරව 1991 වර්ෂයේදී හඳුනාගත් දියුණු කළ ප්‍රදේශ වලින් පමණක් සමාලෝචිත වර්ෂයේදීද වරිපනම් අයකර තිබුණි.	ග්‍රාමසේවා වසම් 05 ක් දියුණුකළ ප්‍රදේශ වශයෙන් ප්‍රකාශයට පත්කිරීමට අවශ්‍ය කටයුතු සිදුකරමින් පවතින බව.	පනතේ වගන්ති ප්‍රකාරව දියුණු කළ ප්‍රදේශ හඳුනාගෙන වරිපනම් අයකළ යුතුය.
(ආ) ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ මුදල් රෙගුලාසි 571	වසර 02 ක් ඉක්ම වූ රු.287,073 ක් වූ මිශ්‍ර තැන්පතු ශේෂ 47ක් නියාදනය කිරීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.	ඉදිරියේදී නිවැරදි කිරීමට කටයුතු කරන බව.	මුදල් රෙගුලාසි සංග්‍රහයේ විධිවිධාන ප්‍රකාරව තැන්පතු ශේෂ නිරවුල් කිරීම කළ යුතුය.

2. මූල්‍ය සමාලෝචනය

2.1 මූල්‍ය ප්‍රතිඵල

ඉදිරිපත් කරන ලද මූල්‍ය ප්‍රකාශන අනුව සමාලෝචිත වර්ෂයේ දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා සභාවේ පුනරාවර්තන වියදම ඉක්මවූ ආදායම රු.මිලියන 27.16 ක් වූ අතර, ඊට අනුරූපව ඉකුත් වර්ෂයේ පුනරාවර්තන වියදම ඉක්මවූ ආදායම රු.මිලියන 22.89 ක් විය.

2.2 ආදායම් පරිපාලනය

2.2.1 ඇස්තමේන්තුගත ආදායම්, බිල්කළ ආදායම්, රැස්කළ ආදායම් හා හිඟ ආදායම්

සභාවේ ලේකම්වරයා විසින් ඉදිරිපත් කළ තොරතුරු අනුව සමාලෝචිත වර්ෂයට හා ඉකුත් වර්ෂයට අදාළව ඇස්තමේන්තුගත ආදායම්, බිල්කළ ආදායම්, රැස්කළ ආදායම් හා හිඟ ආදායම් පිළිබඳ තොරතුරු පහත දැක්වේ.

ආදායම් ප්‍රභවය	2024				2023			
	ඇස්තමේන්තු ගත ආදායම	බිල් කළ ආදායම	රැස් කළ ආදායම	දෙසැම්බර් 31 දිනට මුළු හිඟය	ඇස්තමේන්තු ගත ආදායම	බිල් කළ ආදායම	රැස් කළ ආදායම	දෙසැම්බර් 31 දිනට මුළු හිඟය
	රු.	රු.	රු.	රු.	රු.	රු.	රු.	රු.
වරිපනම් හා බදු	5,439,400	4,955,031	5,093,685	2,580,160	5,200,700	5,086,094	5,008,395	2,718,814
කුලී	7,952,950	10,615,060	11,567,215	2,440,336	13,115,800	9,770,509	8,397,745	3,392,491
බලපත්‍ර ගාස්තු	1,995,550	2,546,988	2,832,138	17,600	1,911,200	2,104,745	1,805,115	302,750
වෙනත් ආදායම්	16,673,205	14,732,883	15,181,493	356,292	10,648,200	16,525,935	21,185,022	804,902
එකතුව	32,061,105	32,849,962	34,674,531	5,394,388	30,875,900	33,487,283	36,396,277	7,218,957
	=====	=====	=====	=====	=====	=====	=====	=====

2.2.2 ආදායම් රැස් කිරීමේ කාර්යසාධනය

විගණන නිරීක්ෂණ	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) වරිපනම් ඒකක 1157 කින් ලැබිය යුතු වරිපනම් බදු රු.මිලියන 2.43 ක් ප්‍රාදේශීය සභා පනතේ 158(1) වගන්තිය ප්‍රකාරව අයකර ගෙන නොතිබුණි.	භෞතිකව හඳුනාගත නොහැකි දේපල පවතින බව හා ඉතිරි හිඟ මුදල් අය කර ගැනීම සඳහා ඉදිරියේදී කටයුතු කරන බව.	හිඟ ආදායම් කඩිනමින් අයකරගත යුතුය.
(ආ) ප්‍රාදේශීය සභා පනතේ 158(1)(අ) වගන්තියට අනුව වරිපනම් බද්දක් සභාව විසින් විධානය කරනු ලැබිය හැකි කාල සීමාව ඇතුළත නොගෙවනු ලැබේ නම් හිඟ බදු මුදල අයකර ගැනීම සඳහා ලේකම්වරයා විසින් අත්සන් කරනු ලබන බලපත්‍රයක් මගින් සභාවේ නිලධාරියෙකු වෙත බලය පවරමින් එම හිඟ මුදල අයකර ගැනීමට කටයුතු කළ යුතු වුවත්, හිඟ ශේෂය රු. 5,000 ට වැඩි දේපල හිමියන් 108 කින් ලැබිය යුතු වරිපනම් බදු රු.මිලියන 1.03 ක් අයකර ගෙන නොතිබුණි.	හිඟ මුදල් අය කර ගැනීම සඳහා රතු නිවේදන නිකුත් කිරීමට අවශ්‍ය කටයුතු කඩිනමින් සිදු කරන බව.	වටිනාකමින් වැඩි හිඟ ශේෂ කඩිනමින් අයකර ගත යුතුය.
(ඇ) පළාත් පාලන කොමසාරිස්ගේ (දකුණු පළාත) 2010 දෙසැම්බර් 27 දිනැති අංක දපපා/පපාකො/2010/01 දරන චක්‍රලේඛයේ 04 ඡේදය අනුව කඩකාමර බදුදීමේදී එක්වත් මුදල් එකවර අයකර ගැනීම හෝ බදුකරුගේ ඉල්ලීම මත මාස 06 ක් ඇතුළත එක්වත් මුදල් අයකර ගතයුතු වුවත්, නව වෙළඳ සංකීර්ණයේ හා කාර්යාල පුස්තකාල සායන ගොඩනැගිල්ලේ පිළිවෙලින් කඩ කාමර 16 කින් හා 03 කින් එකතුව රු.මිලියන 4.78 ක් වූ එක්වත් මුදල් අයකරගෙන නොතිබුණි.	එක්වත් මුදල් රු.මිලියන 1.47 ක් අයකර ගත් අතර දකුණු පළාත් පාලන කොමසාරිස් වෙතින් ගැටළුව සඳහා උපදෙස් ඉල්ලා ඇති බව.	චක්‍රලේඛයේ විධිවිධාන ප්‍රකාරව එක්වත් මුදල් අයකිරීමට කටයුතු කළ යුතුය.
(ඈ) බෙලිඅත්ත නව කාර්යාලයේ දෙවන මහලේ වර්ග අඩි 2860 ක් වූ බිම් ප්‍රමාණය ණැනසල සිසුර ශිෂ්‍යත්ව පදනම පවත්වාගෙන යාම සඳහා බදු දී 2013 දෙසැම්බර් 31 දින සභාව සමඟ ගිවිසුම්ගත වී තිබුණු අතර පළාත් පාලන කොමසාරිස්ගේ (දකුණු පළාත) 2010 දෙසැම්බර් 27 දිනැති අංක දපපා/පපාකො/2010/01 දරණ චක්‍රලේඛ ප්‍රකාරව අයකළ යුතු රු.මිලියන 5.08 ක් වූ බදුකුලී හා රු.මිලියන 3.4 ක එක්වත් මුදල් අයකර ගැනීමට ක්‍රියාමාර්ග ගෙන නොතිබුණි.	එළඹ ඇති ගිවිසුම් අනුව නීතිමය ක්‍රියාමාර්ග සඳහා යොමුවීමේ හැකියාවක් නොමැති බව හා වැඩිදුර උපදෙස් සඳහා පළාත් පාලන දෙපාර්තමේන්තුව වෙත ලිපි යොමු කර ඇති බව.	චක්‍රලේඛයේ විධිවිධාන ප්‍රකාරව රු.මිලියන 5.08 ක් වූ බදු කුලී හා රු.මිලියන 3.4 ක එක්වත් මුදල් අයකර ගත යුතුය.

3. මෙහෙයුම් සමාලෝචනය

3.1 කළමනාකරණ අකාර්යක්ෂමතා

විගණන නිරීක්ෂණ	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) සමාලෝචිත වර්ෂයේදී වෙළඳ බලපත්‍ර නිකුත් කර තිබූ කර්මාන්ත 25 ක් පරිසර ආරක්ෂණ බලපත්‍රය ලබා නොගැනීම සහ 2021, 2022, 2023 හා 2024 වර්ෂයන්හිදී පරිසර ආරක්ෂණ බලපත්‍රයේ වලංගු කාලය ඉක්මවූ කර්මාන්ත ඒකක 30 ක් බලපත්‍ර අලුත් නොකිරීම මත සභාවට ලැබිය යුතු එකතුව රු.272,250 ක පරිසර ආරක්ෂණ බලපත්‍ර ගාස්තු ආදායම් සභාවට අහිමි වී තිබූ අතර ඒවා අයකරගැනීම කෙරෙහි සභා කළමනාකාරීත්වයේ අවධානය යොමු වී නොතිබුණි.	කර්මාන්ත 55 න් 34 ක් සඳහා බලපත්‍ර නිකුත්කර ඇති බවත් ඉතිරි 21 සඳහා ඉදිරි කටයුතු සිදුකරන බව.	පරිසර ආරක්ෂණ බලපත්‍ර ලබා ගැනීම සඳහා උනන්දු කරවීමට ක්‍රමවත් වැඩපිළිවෙළක් සකස් කළ යුතුය.
(ආ) බෙලිඅත්ත ප්‍රාදේශීය සභාව මගින් තංගල්ල දිසා අධිකරණයේ පවරා ඇති නඩු 03 ක් සම්බන්ධයෙන් අයවිය යුතු රු.519,632 ක ශේෂය වර්ෂ 05 ක් ඉක්ම වී පැවතුණද මේ දක්වා අයකර ගෙන නොතිබුණි.	එක් නඩුවක විත්තිකරු මියගොස් ඇති බව ද, අනෙකුත් නඩු සම්බන්ධව නිශ්චිත තොරතුරු ලබා ගත නොහැකි බව.	ආදායම් කඩිනමින් අයකර ගත යුතුය.

3.2 වත්කම් කළමනාකරණය

විගණන නිරීක්ෂණ	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) ප්‍රාදේශීය සභාවට අයත් රු.706,002 ක වටිනාකමක් වූ පැරණි ආදාහනාගාර ගොඩනැගිල්ල අළුත්වැඩියා නොකිරීම නිසා 2009 වර්ෂයේ සිට උණ උපයෝජිතව පැවතුණි.	ඉදිරියේ දී අළුත්වැඩියා කටයුතු සිදු කර භාවිතා කිරීමට කටයුතු කරන බව.	ගොඩනැගිලි අළුත්වැඩියා කර ප්‍රයෝජනයට ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය.
(ආ) ප්‍රාදේශීය සභාව භුක්ති විදින එකතු වටිනාකම රු.මිලියන 24.29 ක් හා ප්‍රමාණය අක්කර 07 රුඩ් 0.5 පර්චස් 29.38 ක් වූ ඉඩම් 22 ක නිත්‍යානුකූල අයිතිය පවරා ගැනීමට සමාලෝචිත වර්ෂය අවසාන වනවිටත් කටයුතු කර නොතිබුණි.	ඉඩම් පවරා ගැනීමට අදාළ කටයුතු සිදු කරමින් පවතින බව.	වත්කම්වල නිත්‍යානුකූල අයිතිය පවරා ගැනීමට කඩිනමින් පියවර ගත යුතුය.
(ඇ) සභාව සතු ප්‍රමාණය රුඩ් 01 පර්චස් 3.5 ක් වූ නිහිඬව අඹගහකොරටුව සුසාන භූමි ඉඩමේ අනවසර ඉදිකිරීම් සිදුකර තිබුණද ඒ සම්බන්ධයෙන් ඉදිරි ක්‍රියාමාර්ග ගෙන නොතිබුණි.	නඩු කටයුතු සඳහා සියලු ලේඛන පළාත් පාලන දෙපාර්තමේන්තුවට යොමුකර ඇති බව.	අනවසර ඉදිකිරීම් සම්බන්ධව කඩිනමින් ක්‍රියාමාර්ග ගත යුතුය.

(ඇ) සභාව සතු එකතු වටිනාකම රු.මිලියන 3.07 හා ප්‍රමාණය රු.ඩි 07 පර්වස් 157.97 වූ ඉඩම් 08 ක් එලදායි කටයුතු සඳහා යොදා ගැනීමකින් තොරව නිෂ්කාර්යව පැවතුණි.	එලදායි කාර්යයන් සඳහා යොදා ගැනීමට අවශ්‍ය ක්‍රියාමාර්ග ගැනීමට කටයුතු කරන බව.	සභාව සතු ඉඩම් එලදායි කාර්යයන් සඳහා යොදා ගත යුතුය.
(ඉ) 2014 සහ 2016 වර්ෂ වල සිට ධාවනයෙන් ඉවත් කළ වාහන 02 ක් අලුත්වැඩියාකර ප්‍රයෝජනයට ගැනීමට හෝ අපහරණය කිරීමට කටයුතු කර නොතිබුණු අතර 2013 වර්ෂයේ සිට 2024 වර්ෂය දක්වා කැබ් රථයේ අලුත්වැඩියා වෙනුවෙන් රු.523,800 ක් වැය කර තිබුනද වර්තමානය වනවිටත් කිසිදු භාවිතයකින් තොරව ආදාහනාගාර භූමිය තුල නවතා දමා තිබුණි.	වාහන 02 ක් අපහරණ කටයුතු සිදු කරමින් පවතින බවත් අනෙක් වාහනය නියමිත ක්‍රමවේදයක් අනුව ඉදිරියේ දී අලුත්වැඩියා කටයුතු සිදු කරන බව.	වාහන අපහරණය කිරීම හෝ අලුත්වැඩියාකර ප්‍රයෝජනයට ගැනීම සිදුකළ යුතුය.

3.3 මානව සම්පත් කළමනාකරණය

විගණන නිරීක්ෂණ	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
සභාවේ තනතුරු 4 කට අදාළ අතිරික්තතා 20 විධිමත් කර ගැනීමට සමාලෝචිත වර්ෂයේ අවසානය වන විටත් කටයුතු කර නොතිබුණි.	අතිරික්ත නිලධාරීන් කාර්යය මණ්ඩලයට ඇතුළත් කර ගැනීමට කටයුතු කරන බව.	සභාවේ කාර්යය මණ්ඩල අවශ්‍යතාවයන් පිළිබඳ සමාලෝචනයක් සිදු කළ යුතුය.

4. ගිණුම්කටයුතුභාවය හා යහපාලනය

4.1 වාර්ෂික ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම

විගණන නිරීක්ෂණ	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
2024 වර්ෂයේ අයවැය ලේඛනයේ ඇතුළත් එකතු වටිනාකම රු.මිලියන 3.15 ක් වූ සංවර්ධන යෝජනා 07 ක් සමාලෝචිත වර්ෂයේදී ක්‍රියාත්මක කිරීමට කටයුතුකර නොතිබූ අතර අයවැයගත නොකරන ලද එකතු වටිනාකම රු.මිලියන 3.94 ක් වූ කර්මාන්ත 04 ක් සමාලෝචිත වර්ෂයේ දී ක්‍රියාත්මකකර තිබුණි.	සාධාරණීයකරණ වාර්තා ඉදිරිපත් කර ඇති බව.	ඉලක්කගත සංවර්ධන යෝජනා සැලසුම් කිරීමටත් ඒවා ක්‍රියාත්මක කිරීමටත් කටයුතු කළ යුතුය.

4.2 පාරිසරික ගැටළු

විගණන නිරීක්ෂණ	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
සෑන් අපද්‍රව්‍ය මධ්‍යස්ථානය තුළ කාබනික පොහොර නිපදවීම සඳහා යොදා ගත නොහැකි එහෙත් ප්‍රතිවක්‍රීකරණය කළ හැකි වෙනත් සෑන් අපද්‍රව්‍ය වෙන්කර ප්‍රතිවක්‍රීයකරණය සඳහා රැගෙන යන තෙක් විධිමත් ආරක්ෂිත ක්‍රමවේදයකට අනුව ගබඩා කර නොතිබුණි.	සෑන් අපද්‍රව්‍ය වෙන් වෙන් වශයෙන් ගබඩා කිරීමට හැකි වන පරිදි ගබඩා පහසුකම් සකස් කිරීම සිදුකර ගෙන යන බව.	ප්‍රතිවක්‍රීකරණය කළ හැකි අපද්‍රව්‍ය විධිමත් හා ආරක්ෂිත ක්‍රමවේදයකට අනුව ගබඩා කළ යුතුය.